



Šifra kandidata:

Državni izpitni center



SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

KEMIJA
≡ Izpitna pola 1 ≡

Sreda, 31. maj 2023 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček in računalo.

Kandidat dobi list za odgovore. Priloga s periodnim sistemom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola vsebuje 35 nalog izbirnega tipa. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko. Pri reševanju uporabite relativne atomske mase elementov iz periodnega sistema v prilogi.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še list za odgovore. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.



M 2 3 1 4 3 1 1 1 0 2



PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	
Lantanoidi	Ce 140,1	Pr 140,9	Nd 144,2	Pm (145)	Sm 150,4	Eu 152,0	Gd 157,3	Tb 158,9	Dy 162,5	Ho 164,9	Er 167,3	Tm 168,9	Yb 173,0	Lu 175,0	
Aktinoidi	Th 232,0	Pa 231,0	U 238,0	Np (237)	Pu (244)	Am (243)	Cm (247)	Bk (247)	Cf (251)	Es (252)	Fm (257)	Md (258)	No (259)	Lr (262)	

$$\begin{aligned}N_A &= 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1} \\R &= 8,31 \text{ kPa L mol}^{-1} \text{ K}^{-1} \\F &= 96500 \text{ A s mol}^{-1}\end{aligned}$$



Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.



1. V prometni nesreči se je iz cisterne razliла nevarna snov, ki jo označuje spodnji pictogram.



Snov je:

- A akutno nevarna.
 - B eksplozivna.
 - C jedka.
 - D oksidativna.
2. Kateri delci imajo približno enako maso?
- A Nevtroni in elektroni.
 - B Elektroni in protoni.
 - C Protoni in nevtroni.
 - D Protoni, neutroni in elektroni imajo enako maso.
3. Element 3. periode tvori ione X^{3-} . Ugotovite, katera trditev je pravilna.
- A Ion X^{3-} je nastal iz atoma nekovine X, pri čemer je atom X oddal 3 elektrone.
 - B Ion X^{3-} ima enako število elektronov kakor atom neonja.
 - C Ion X^{3-} ima v jedru 15 protonov in v elektronski ovojnici 15 elektronov.
 - D Element X tvori s kalcijem spojino s formulo Ca_3X_2 .
4. Katera trditev je pravilna za alkalijske kovine?
- A Kalijev ion je večji od rubidijevega iona.
 - B V atomu litija pozitivno jedro bolj privlači zunanji elektron kakor v atomu cezija.
 - C Elektronska konfiguracija natrijevega iona je $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$.
 - D Natrij je bolj reaktivен kakor kalij.



5. Izberite pravilno trditev, ki se nanaša na vrsto kemijske vezi.

 - A V molekuli vodikovega sulfida so med atomom vodika in atomom žvepla prevladujoče orientacijske sile.
 - B Atom vodika in atom broma sta v molekuli vodikovega bromida povezana z vodikovo vezjo.
 - C V kristalu silicijevega dioksidu (kremen) je med silicijem in kisikom kovalentna nepolarna vez.
 - D V cezijevem selenidu so gradniki povezani z ionskimi vezmi.

6. Primerjamo molekuli žveplovega difluorida (SF_2) in žveplovega heksafluorida (SF_6). Izberite pravilno trditev.

 - A Obe molekuli sta nepolarni.
 - B V molekuli žveplovega difluorida sta dva nevezna elektronska para, v molekuli žveplovega heksafluorida pa ni neveznih elektronskih parov.
 - C Molekula žveplovega difluorida ima kotno obliko, molekula žveplovega heksafluorida pa oktaedrično obliko.
 - D Kot med vezmi v molekuli žveplovega heksafluorida je 120° .

7. V kristalu joda so med molekulami prevladujoče

 - A kovalentne nepolarne vezi.
 - B kovalentne polarne vezi.
 - C orientacijske sile.
 - D disperzijske sile.

8. Katera snov tvori molekulske kristale?

 - A Grafit.
 - B Kalcijev oksid.
 - C Silicijev dioksid.
 - D Žveplov trioksid.

9. Koliko kationov je v 10,0 g aluminijevega sulfida?

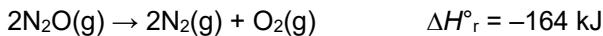
 - A $2,17 \cdot 10^{22}$
 - B $4,01 \cdot 10^{22}$
 - C $4,33 \cdot 10^{22}$
 - D $8,02 \cdot 10^{22}$



10. Kaj od naštetege je fizikalna sprememba?

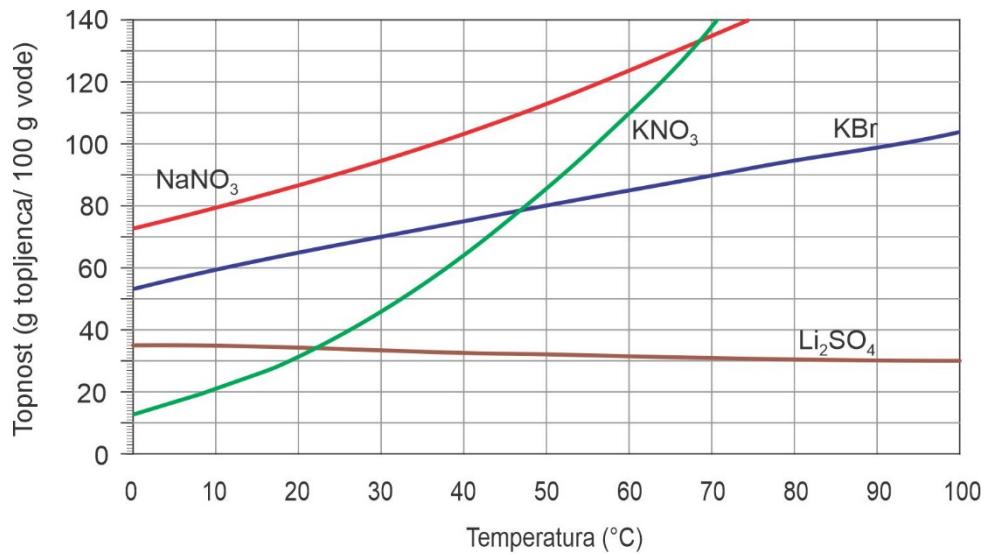
- A Fotosinteza.
- B Gorenje sveče.
- C Rjavenje železa.
- D Taljenje ledu.

11. Dana je termokemijska enačba. Katera trditev je pravilna?



- A Pri razpadu 2,0 g didušikovega oksida se sprosti 164 kJ energije.
- B Standardna tvorbena entalpija N_2O je +164 kJ/mol.
- C Pri nastanku 28 g dušika in 16 g kisika se sprosti 82 kJ energije.
- D Dodatek katalizatorja povzroči, da je sprememba standardne reakcijske entalpije –328 kJ.

12. Prikazan je diagram topnosti nekaterih soli v odvisnosti od temperature. Katera trditev je pravilna?



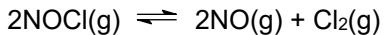
- A Pri 40 °C je topnost kalijevega bromida 60 g/100 g vode.
- B Če 210 g nasičene raztopine kalijevega nitrata pri 60 °C ohladimo na 10 °C, se bo iz raztopine izločilo 100 g kalijevega nitrata.
- C Masni delež natrijevega nitrata v nasičeni raztopini pri 10 °C je 0,80.
- D V 360 g nasičene raztopine litijevega sulfata pri 90 °C je raztopljenega 83 g topljenca.



13. Katera trditev o katalizatorju je pravilna?

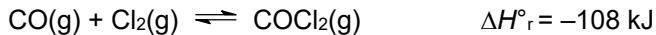
- A Katalizator pospeši le endotermne reakcije.
- B Katalizator poveča množino produktov v ravnotežnem sistemu.
- C Katalizator zniža aktivacijsko energijo reakcije.
- D Katalizator endotermno reakcijo spremeni v eksotermno.

14. Plin nitrozil klorid (NOCl) v ravnotežni reakciji razpada na dušikov oksid in klor. Pri določenih pogojih ima konstanta ravnotežja K_c vrednost $3,5 \cdot 10^{-3}$. V posodi s prostornino 2,0 L imamo v ravnotežju 0,64 mol NOCl in 0,20 mol Cl_2 . Kolikšna je ravnotežna množina dušikovega oksida?



- A 0,014 mol
- B 0,12 mol
- C 0,15 mol
- D 0,20 mol

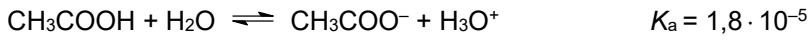
15. Fosgen (COCl_2) dobimo z ravnotežno reakcijo med ogljikovim oksidom in klorom, ki jo zapišemo z enačbo:



Katera trditev je pravilna?

- A Pri znižanju temperature se poveča konstanta ravnotežja K_c .
- B Enačba reakcije predstavlja heterogeno ravnotežje.
- C Na zapisano ravnotežje s spremembami tlaka ne moremo vplivati.
- D Pri povečanju množine klora v reakcijski zmesi se poveča konstanta ravnotežja K_c .

16. Prikazani sta protolitski reakciji ocetne in kloroacetne kisline.

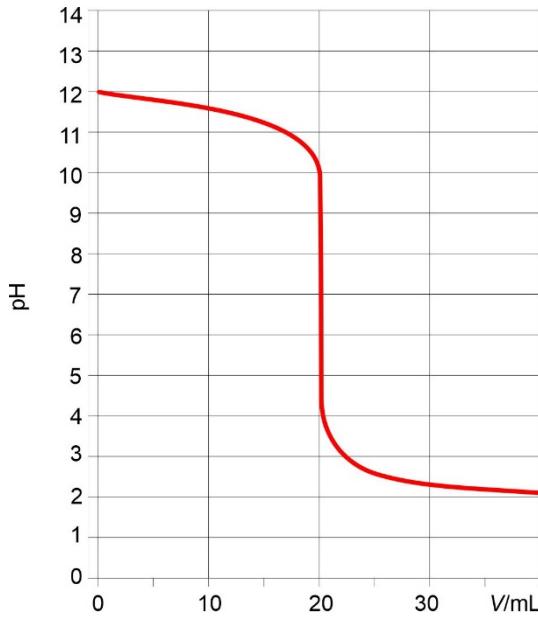


Katera trditev je pravilna?

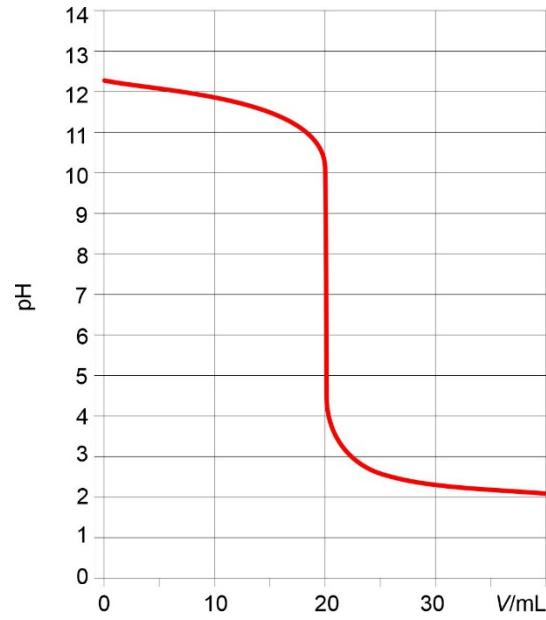
- A Raztopini ocetne in kloroacetne kisline z enako koncentracijo bosta imeli enako pH-vrednost, saj sta obe šibki kislini.
- B pH 0,1 M raztopine kloroacetne kisline bo večji od 1.
- C Kloroacetna kislina je šibkejša kislina kakor ocetna kislina.
- D Ob dodatku raztopine natrijevega hidroksida k raztopini kloroacetne kisline nastaja natrijev klorid.



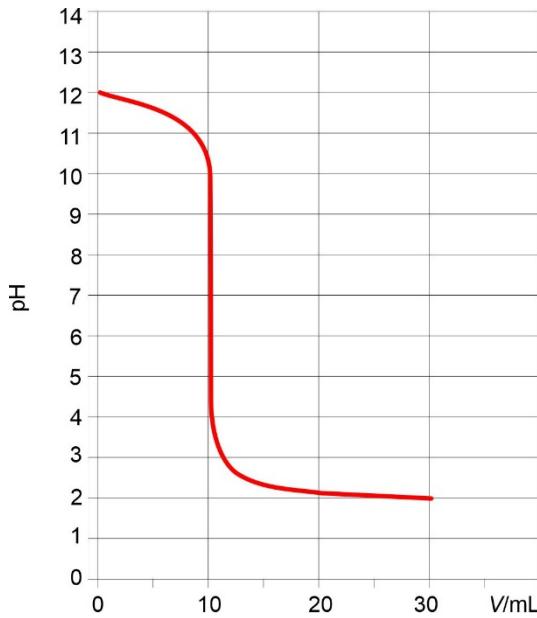
17. Pri titraciji 25 mL 0,01 M raztopine kalcijevega hidroksida z 0,025 M raztopino dušikove kisline smo med titracijo merili pH-vrednost. Katera krivulja pravilno prikazuje spremenjanje pH-vrednosti med titracijo?



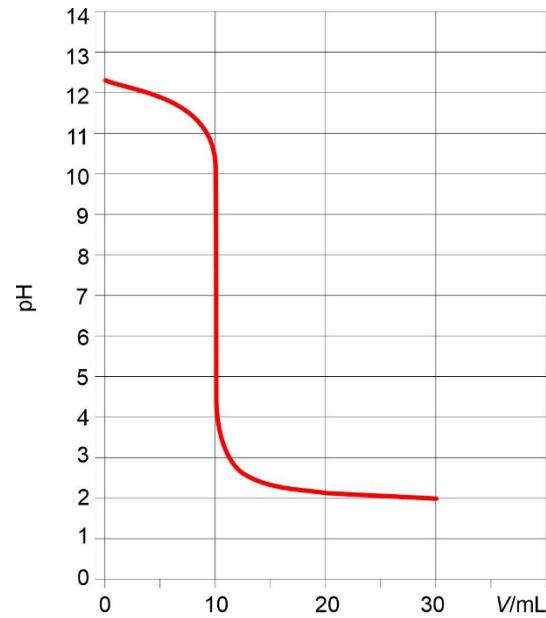
A



B



C



D



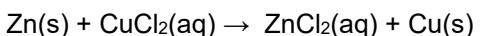
18. V štirih čašah, označenih s številkami, smo imeli v naključnem zaporedju raztopine naslednjih snovi: amonijev nitrat, amonijev klorid, kalijev metanoat, kalijev klorid. Raztopinam smo izmerili pH-vrednost in naredili poskus reakcije s srebrovim(I) nitratom. Rezultati poskusov so zbrani v preglednici.

Čaša	1	2	3	4
pH	pH > 7	pH < 7	pH < 7	pH = 7
AgNO ₃	ne poteče	ne poteče	bela oborina	bela oborina

Kakšen je pravilni vrstni red čaš, če jih navedemo po vrsti od 1 do 4?

- A 1 – kalijev klorid, 2 – amonijev nitrat, 3 – amonijev klorid, 4 – kalijev metanoat.
- B 1 – kalijev metanoat, 2 – amonijev klorid, 3 – amonijev nitrat, 4 – kalijev klorid.
- C 1 – amonijev nitrat, 2 – kalijev klorid, 3 – amonijev klorid, 4 – kalijev metanoat.
- D 1 – kalijev metanoat, 2 – amonijev nitrat, 3 – amonijev klorid, 4 – kalijev klorid.

19. Zapisana je enačba redoks reakcije.



Kaj opazimo pri poteku te reakcije?

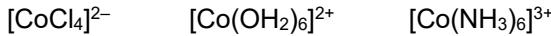
- A Nastanek modro obarvane raztopine.
- B Nastajanje bele oborine.
- C Izločanje rdeče rjave kovine.
- D Nastanek rdeče rjavo obarvane raztopine.

20. Katera trditev velja za elektrolizo vodne raztopine natrijevega klorida?

- A Za 22,4 L plinastega klora pri 0 °C in 101,3 kPa potrebujemo 96500 As naboja.
- B Prostornina klora, ki nastane pri elektrolizi, je enaka prostornini nastalega vodika pri enakih pogojih.
- C Na katodi nastaja natrij, na anodi pa klor.
- D Po 10-ih urah elektrolize s tokom 5 A se izloči 1,86 mol plinastega klora.



21. Kobalt najdemo v mnogih koordinacijskih spojinah. Katera trditev je pravilna za zapisane koordinacijske ione?

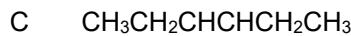
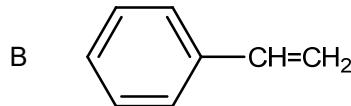
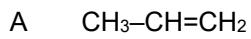


- A V vseh treh ionih ima kobalt enako oksidacijsko število.
- B Imena ionov so tetrakloridokobaltov(II) ion, heksaakovkobaltov(II) ion in heksaaminkobaltov(III) ion.
- C Vsi trije prikazani ioni imajo enako prostorsko razporeditev ligandov.
- D Atom kobaleta je v vseh prikazanih ionih centralni atom.

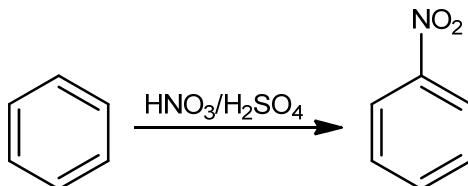
22. Kateri element burno reagira z vodo pri sobni temperaturi?

- A Kalcij.
- B Kalij.
- C Klor.
- D Krom.

23. V kateri spojini so vsi ogljikovi atomi sp^2 -hibridizirani?



24. Kateri od delcev je v naslednji reakciji elektrofil?



- A C_6H_6
- B HNO_3
- C NO_2^+
- D HSO_4^-



25. Katera spojina spada med aciklične nenasičene ogljikovodike?

- A C₅H₁₂
 - B C₆H₁₄
 - C CH₃CH(CH₃)CHC(CH₃)CH₃
 - D CH₃CH₂CH(CH₃)C(CH₃)₃

26. Katera trditev o benzenu je pravilna?

- A Molekula benzena ima obliko stola.
 - B V molekuli benzena so vezi med ogljikovimi atomi različno dolge.
 - C V molekuli benzena je dvanajst vodikovih atomov.
 - D Vsi koti med vezmi so 120° .

27. Zmanjšanje koncentracije ozona v ozračju je predvsem posledica uporabe spojin, ki jih označujemo z oznako CFC (angl. *chlorofluorocarbons*) ali s trgovskim imenom freoni. Katera spojina ne spada med freone?

- A Fluorotriklorometan.
 - B Difluorodiklorometan.
 - C 1,2,2-trifluoro-1,1,2-trikloroetan.
 - D Tetraklorometan.

28. Katera trditev o lastnostih organskih kisikovih spojin je pravilna?

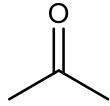
- A Vrelišča aldehidov naraščajo z razvejanostjo verige.
 - B Vrelišča alkoholov so zaradi tvorbe vodikovih vezi višja od vrelišč karboksilnih kislin s podobno molsko maso.
 - C 2-metilpropan-2-ol ima višje vrelišče kakor etoksielan.
 - D Propanojska kislina in metil etanoat imata enako molsko maso in zato enako vrelišče.

29. Katera trditev o propan-2-olu in pentan-3-olu je pravilna?

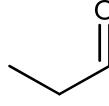
- A Propan-2-ol je sekundarni alkohol, pentan-3-ol pa terciarni alkohol.
 - B Oba alkohola je mogoče oksidirati s kislo raztopino $K_2Cr_2O_7$.
 - C Propan-2-ol je pri sobni temperaturi plin.
 - D Propan-2-ol je v vodi slabše topen kakor pentan-3-ol.



30. Katera trditev je pravilna za kisikovi spojini A in B?



Spojina A



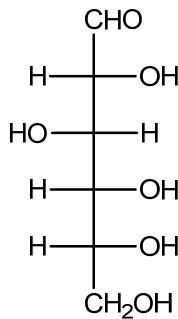
Spojina B

- A Obe spojini vsebujeta karbonilno skupino, ki jo dokazujemo s Tollensovim reagentom.
- B Obe spojini lahko z LiAlH_4 reduciramo do alkohola.
- C Spojina B je skeletni izomer spojine A.
- D Ker med molekulami ne delujejo vodikove vezi, sta obe spojini pri sobnih pogojih plinasti.

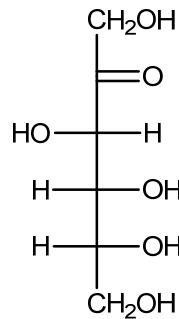
31. Katera od navedenih spojin ima najnižje vrelišče?

- A Propanojska kislina.
- B 2-kloropropanojska kislina.
- C 3-kloropropanojska kislina.
- D Pentanojska kislina.

32. Prikazani sta formuli dveh monosaharidov:



Spojina A



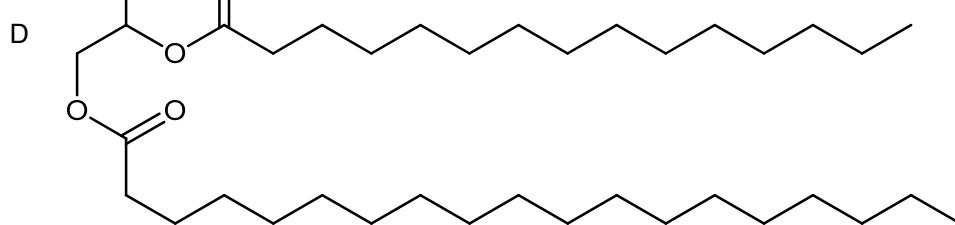
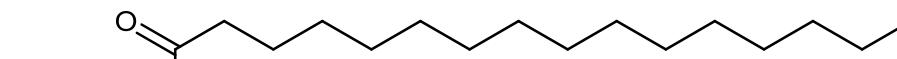
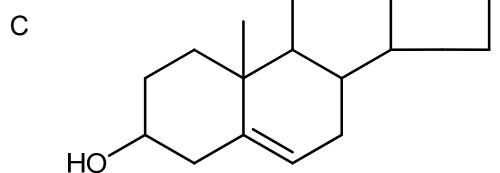
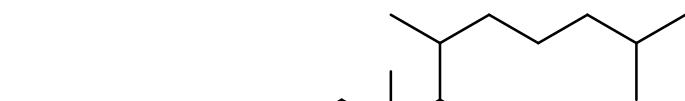
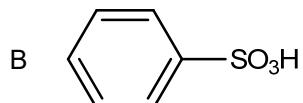
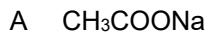
Spojina B

Izberite pravilno trditev.

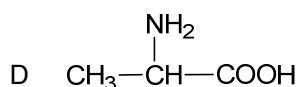
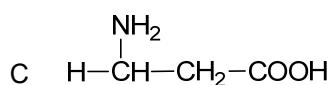
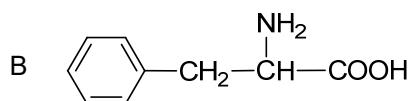
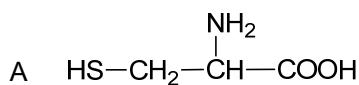
- A Spojina A je monomer škroba, spojina B pa monomer celuloze.
- B V jedilnem sladkorju sta spojini A in B povezani s peptidno vezjo.
- C Spojini A in B sta enantiomera.
- D Spojini A in B reagirata s Fehlingovim reagentom.



33. Iz katere od navedenih spojin je mogoče narediti milo?

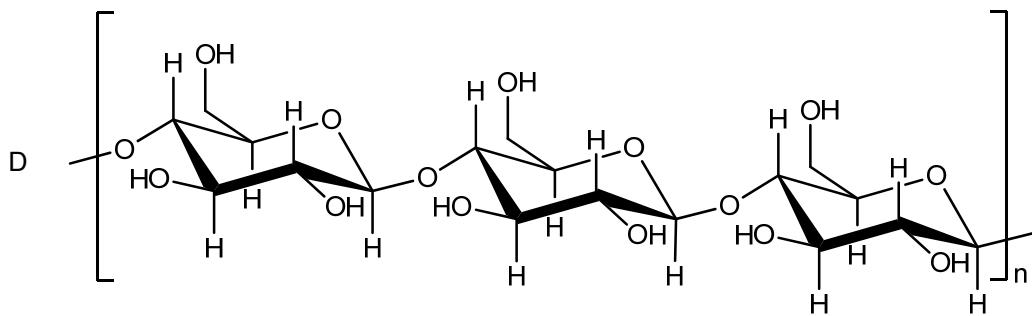
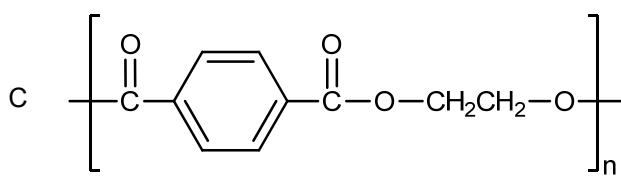
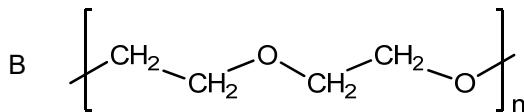
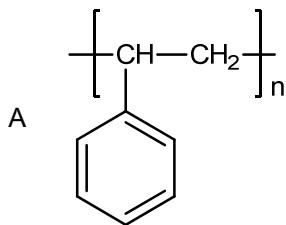


34. Katere od navedenih spojin **ne** najdemo v proteinih?





35. Katera formula prikazuje naravni polimer?





Prazna stran